



**Matildes
farvel til
Arthur**



Intro til forældre

Du sidder med denne bog i hånden, fordi du i samråd med din dyrlæge har besluttet, at familiens kæledyr skal have fred. Eller måske kommer du netop hjem efter en aflivning og står over for at skulle indvie dit barn i beslutningen.

Uanset hvilket stadie du befinder dig på, kan bogen hjælpe dig og dit barn med at sætte ord og billeder på, hvad der sker, når et kæledyr bliver aflivet. Børns fantasi er nogle gange værre end virkeligheden. Derfor kan det være godt og vigtigt at se, at en aflivning foregår fredeligt. Her er ingen dramatik, skræmte dyrejæne eller blod, der drypper. Derimod er der masser af tid og plads til følelser og frem for alt forståelse.

Bogen illustrerer forløbet fra ankomst hos dyrlægen til det sidste farvel. På den måde får du også et grundlag for at vurdere, om dit barn skal overvære aflivningen af jeres kæledyr.

Der er indsat spørgsmål til dit barn undervejs. Brug dem efter behov. De er tænkt som en nøgle til at åbne for dialogen med dit barn.

Sidst i bogen finder du tips til, hvordan I sammen kan takle sorgen og bedst bevare alle de gode minder, I har.

Børn takler sorg forskelligt fra voksne

De typiske reaktioner efter et kæledyrs død er chok, forvirring, frustration, vrede og tristhed. Alle disse følelser er naturlige. Hvis dit kæledyr dør ved en aflivning, er det også normalt at blive fyldt med skyld — uanset om du er barn eller voksen. Men husk, du har elsket og passet dit kæledyr efter bedste evne gennem hele dets liv.

Nu har du taget en svær beslutning, som netop er det bedste for dit kæledyr. Den tro skal du holde fast i.

Bliv ikke overrasket, hvis dit barn reagerer anderledes, end du forventer. Måske bliver det slet ikke ked af det. Måske bliver det ramt af en stormflod af tårer. Måske bliver det meget stille. Ingen reaktioner er rigtige eller forkerte, men vær opmærksom på dit barn.

Børn takler sorg forskelligt fra voksne og hopper ofte ud og ind ad deres følelser. Bered dig derfor på, at dit barns sorgproces har et uforudsigeligt forløb. Måske er det først senere, at barnet reagerer på, at hverdagsrutinerne er ændret, eller at der ikke længere er en bedste ven, der altid forstår, når man bliver trist.

Det bedste, du kan gøre, er at tage initiativ til at tale om, hvad der er sket, og hvad dit barn føler. Netop dét er du godt på vej med nu.

Det skal du være opmærksom på som forælder

Det er okay, at dit barn er trist i en periode. Men hvis det viser tegn på nogle af disse symptomer, kan det være en god ide at spørge lægen til råds:

Søvnbesvær / Ondt i kroppen / Manglende appetit / Isolation fra andre børn



Her er Matilde

Hun er på vej til dyrlæge sammen med sin mor og far og sin hund Arthur.

Mor og far har fortalt Matilde, at Arthur er meget syg. Nu skal de finde ud af, hvad han fejler.

**Ved du, hvad en
dyrlæge er?**

En dyrlæge er en læge,
der hjælper dyr, som
er blevet syge.

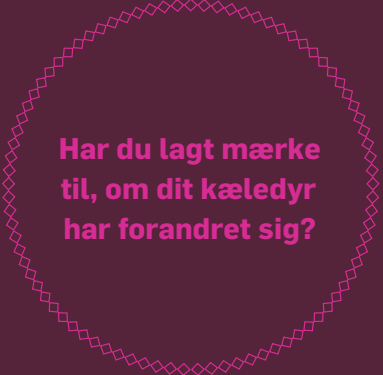


Arthur er den bedste hund i hele verden, synes Matilde

Arthur har de fineste hvide krøller. En blød tunge. En nysgerrig næse. Og de sødeste øjne. Og så elsker han at lege med Matilde. Især gemmeleg og fangeleg ude i haven.

Men den sidste tid har Arthur ikke rigtig gidet at lege.

Arthur vil helst bare ligge i sin hundekurv og sove med sin hundebamse. Det synes Matilde er lidt kedeligt.



Har du lagt mærke til, om dit kæledyr har forandret sig?





— Hej Mogens! siger Matilde

Matilde kender dyrlægen rigtig godt. Hun har tit været med på dyreklinikken.

Har du også prøvet
at være med på en
dyreklinik?

En dyreklinik er et sygehus kun for dyr. Her kommer alle slags dyr. Hunde, katte, kaniner, fugle, hamstere, marsvin, skildpadder, fisk og mange flere for at blive undersøgt og nogle gange få medicin og blive opereret.





Ved du, hvor dit hjerte sidder?

Dyrlægen tager Matilde, mor, far og Arthur ind i et lokale. Der er helt mørkt med lys fra en skærm – lige som i biografen

Matilde synes, at det er hyggeligt. Og Arthur putter trygt hos far.

Dyrlægen fortæller, at Arthur har en fået knude inde i sine lunger. Han peger på et lyst område på skærmen. Det kan Matilde godt se.

”Både mennesker og dyr har lunger. Dem bruger vi til at trække vejret med. Men hvis der er en knude derinde, er det svært at trække vejret. Derfor har Arthur også hellere ville sove frem for at løbe og lege. Når man løber, skal man nemlig trække vejret hurtigere. Og det gør ondt på Arthur,” forklarer dyrlægen.

Matilde synes, at det er synd for Arthur. Hun kan ikke lide, at han har ondt. Det kan mor, far og dyrlægen godt forstå. Han fortæller, at de kan hjælpe Arthur med at få mindre ondt, hvis de afliver ham.

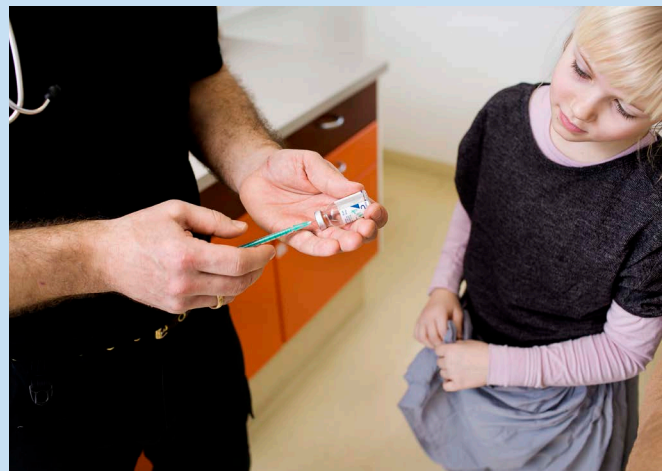
At aflive betyder, at man hjælper hjertet med at stoppe med at slå, og at kroppen dør. Det siger mor og far ja til.

Før dyrlægen afliver Arthur, skal han have en sprøjte med noget væske i

Matilde kigger nysgerrigt med. Væsken ligner vand.

”Det her er små magiske dråber, som tryller alle smerter væk. Nogle dyr kan godt blive forskrækkede, når de bliver stukket. Men det er hurtigt overstået,” forklarer dyrlægen.

Arthur laver et lille hop, da han bliver stukket. Men han bliver hurtigt rolig. Det hjælper, at både mor, far og Matilde er rolige, og at far aer ham.



**Har dit kæledyr
et sted på kroppen,
hvor det godt kan
lide at blive kælet?**





Mor, far og Matilde sidder sammen med Arthur

Arthur putter i fars favn og falder efterhånden i søvn.

Matilde bliver ked af det. Hun er glad for, at trylledråberne virker, så Arthur ikke har ondt. Men hun vil hellere trylle Arthur rask og vågen igen. Men når man dør, vågner man ikke igen.

**Hvorfor tror du,
at Matilde er ked af det?**

Husk, det er aldrig din skyld,
at dit kæledyr er blevet syg
eller skal aflives.

Nu skal Arthur have et stik med en blå væske

Den blå væske vil få hjertet til at stoppe med at slå.

For at finde det bedste sted at stikke, sætter dyrlægen en gummislange rundt om Arthurs ene ben, så blodåren bliver tydelig. Han fjerner også lidt af Arthurs pels. Nu er blodåren klar, og dyrlægen kan stikke præcist i den.









Der går et øjeblik. Så trækker Arthur vejret dybt, poten ryster lidt og han strækker sin krop for sidste gang

Dyrlægen lytter til Arthurs hjerte. Det er stille. Det er stoppet med at slå. Matilde aer Arthurs pande.



Dyrlægen lægger Arthur ned i en lille kiste, der passer præcis i størrelsen til Arthur

Dyrlægen fortæller, at de er velkommen til at putte nogle af Arthurs yndlingsting med ned i kisten. Matilde har en tegning i sin taske med hende og Arthur. Den skal han have med. Han skal også have et kødben. Han elsker kødben. Og så hans bamse selvfølgelig.



Har dit
kæledyr nogen
yndlingsting?



Matilde græder. Det gør mor og far også

Voksne kan også blive kede af det, når kæledyr dør. Nogle gange hjælper det at græde lidt.

Matilde siger farvel til dyrlægen.

Matilde siger farvel til Arthur.



9

tips til aktiviteter

Her får du ideer til, hvad du kan lave sammen med dit barn for at takle tabet af kæledyret.



1

Hold en begravelse

Inviter alle de mennesker som har været en del af kæledyrets liv; Legekammerater, bedsteforældre, venner og familie. Måske kan I sende balloner mod himlen? Tænde et vindue med levende lys? Skiftes til at fortælle gode historier? Bede deltagerne om at medbringe foto til en mindebog? Samles om at se et videoklip? Involver gerne barnet til at komme med ideer.

2

UDSMYK EN VÆG

Saml billeder med kæledyret i en lille collage på væggen. Eller sæt et foto i en ramme på en hylde sammen med kæledyrets halsbånd, bidedyr og hvad fantasien ellers finder på.



3

LAV ET MINDESTED

Selvom kæledyret er blevet kremeret, kan I sagtens lave et mindested. Barnet kan dekorere en sten, som I kan sætte på kæledyrets yndlingssted. I kan plante et træ i haven, lægge en blomst i hundeparken eller skoven eller måske plante et lille frø i en potteplante på kattens favoritplads i vindueskarmen?



4

Kreér en scrapbog eller mindeboks

En mindebog med billeder, tegninger og dokumenter er en god måde at mindes kæledyret på nu og senere. I kan også samle ting i en boks og måske lade barnet dekorere den.

5

TEGN FØLELSERNE

En tegning kan hjælpe både store og små børn med at komme ud med deres tanker og følelser. Spørg fx: "Hvordan tror du, der ser ud i dyrehimlen?" Måske er der bjerge af hundekiks til hunde? Endeløse marker med mælkebøtter og gulerødder til kaniner og marsvin? De højeste kradsetræer til katte? Kilometerlange strande med regnbuefarvede koraler til fisk?



6

Skriv et digt eller en historie

Tankerne i hovedet kan også komme ud og ned på papir ved at skrive dem. Hjælp barnet og lav det gerne sammen. Ide: Start med at finde på alle de bedste ord I kender. Brug dem så sammen med dyrets navn.

7

GIV MASSAGE

Massage er beroligende og kan samtidig erstatte noget af den kropskontakt, berøring og nærhed, barnet har haft sammen med kæledyret.

8

Opret en profil på mindehimlen.dk

Danmarks Radio har skabt et interaktivt børneunivers på nettet, hvor børn kan mindes deres kæledyr ved at designe en sjæleø. De kan også besøge andre børns sjæleøer.

9

HOLD FØDSELSDAG

Større børn vil måske fortsat huske datoen på kæledyrets fødselsdag fremover. Derfor kan barnet blive trist, hvis datoen går ubemærket hen. Kæledyrets fødselsdag kan være en god anledning til at huske tilbage på alle de gode minder. Gør dagen hyggelig med levende lys, hygge i sofaen med billeder og snakke om sjove og gode minder.




Snak, Snak, Snak



Et kæledyrs død er ofte barnets første oplevelse med døden. Derfor har det ofte brug for hjælp til at sætte ord på de nye tanker og følelser. Måske glider samtalerne nemt. Ellers kan du prøve at spørge sådan: *"Jeg kan godt forstå, hvis du er ked af det. Hvordan har du det?"* Eller: *"Jeg har lagt mærke til (...) Hvad går du og tænker på?"* Hvis barnet slet ikke har lyst til at snakke, kan du invitere til at snakke senere. Du kan fx sige: *"Det er vigtigt for mig, at du har det godt. Skal vi ikke snakke videre på fredag?"* Du kan også spørge barnet om, hvad det selv tror, der skal til for at få det bedre. Måske har dit barn brug for noget helt særligt eller ganske simpelt?





Produceret af
Virbac Danmark A/S

Tekst og ide
BUREAU BRIX

Grafisk design
P19

Foto
Nils Lund Pedersen

Tryk
Clausen Grafisk

Oplag
4.000

Copyright
Virbac Danmark A/S, 2014.
Kopiering af denne
bog er ikke tilladt.

Bag om bogen

Påkørsel i trafikken. Uhelbredelig sygdom. Alderdom. Der er mange grunde til, at en aflivning kan være den bedste beslutning for dit kæledyr. Uanset årsagen er det svært at sige farvel. Og svært at forstå. Ikke mindst for børn.

Denne bog er skrevet til børn. Den skildrer, hvad der sker, når et kæledyr bliver aflivet. Børns fantasi er ofte værre end virkeligheden. Derfor kan billederne hjælpe med at forstå, hvad der er sket eller skal ske med jeres kæledyr.

Sidst i bogen finder du ideer til aktiviteter, du kan lave sammen med dit barn. De er tænkt som en hjælp til at takle sorgen og bevare de gode minder, I har.